

ТРУДОВІ МІГРАНТИ ЯК ОСНОВНА ГРУПА ВПЛИВУ НА ПОШИРЕННЯ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

*І.С. Миронюк, *І.М. Рогач, **В.В. Брич

*Ужгородський Національний університет, **Центр з профілактики та
боротьби із СНІДом, м. Ужгород

Одним з основних факторів, які глобально впливають на розвиток епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу, є соціально-економічні характеристики сучасного стану українського суспільства. Саме тому проблему поширення ВІЛ-інфекції потрібно вирішувати в зв'язку з конкретними характеристиками населення і економіки, соціокультурними особливостями окремих регіонів. Адже характер трудової діяльності і шляхи економічної і соціальної адаптації населення України диференційовані в залежності від ступеня економічного розвитку території, типу поселення, його функцій, етнічних і регіональних традицій, що склалися. З цих позицій необхідно розглядати дифузю епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу у Закарпатську область.

Метою дослідження стало визначення ролі окремої групи населення (трудомих мігрантів) в розвитку епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу в Закарпатській області.

Матеріали і методи. На постійні основі в Центрі з профілактики та боротьби із СНІДом проводиться епідеміологічно-поведінкове дослідження методом анкетування серед ВІЛ-інфікованих осіб, взятих на диспансерний облік в Закарпатській області. Аналізу підлягали анкети 115 респондентів, вперше офіційно зареєстрованих як ВІЛ-інфіковані у 2007-2010 роках. Оцінка відповідей проводилась за наступними параметрами: адміністративна територія проживання та місцевість (міська, сільська), вік, стать, сімейний стан, рівень освіти, регіон сезонних робіт, наявність захворювань, що передаються статевим шляхом, використання презервативів та іншими.

Результати та їх обговорення. Встановлено, що на момент інфікування трудовими мігрантами були 59,7% (37 осіб) опитаних ВІЛ-інфікованих чоловіків, а також 32 ВІЛ-інфіковані жінки (58,%) характеризовані як такі, що пов'язані з

трудовою міграцією. При цьому визначено, що 22% серед даної групи жінок самі виїжджали на заробітки, 19% – мігрували з чоловіками, а 59% – перебували у шлюбі з чоловіками, що постійно займалися трудовою міграцією.

При аналізі регіонів сезонних робіт встановлено, що більше половини (65,9 %) ВІЛ-інфікованих трудових мігрантів виїжджали в Росію, 20,5% – в східні області України. Тобто з 44 ВІЛ-позитивних осіб (чоловіків та жінок), які є трудовими мігрантами, переважна більшість – 39 осіб (88,6%) мігрували на заробітки в регіони більш високого рівня поширення ВІЛ-інфекції, ніж регіон постійного проживання.

Слід зазначити, що значна частка (90%) опитаних трудових мігрантів з ВІЛ-позитивним статусом перебували у віці від 20 до 40 років. Більше половини з них (66%) зазначили сільську місцевість, як основне місце проживання.

Особливе значення мало визначення характеру статевих стосунків ВІЛ-інфікованих чоловіків-мігрантів, 70,3 % з яких вказали, що мали декілька статевих партнерів окрім дружини. При цьому, лише 35 % опитаних респондентів чоловічої статі з числа трудових мігрантів використовували презерватив при кожному статевому акті.

Висновок. Трудові мігранти, як група-місток, а, можливо, і група підвищеного ризику інфікування ВІЛ, є актуальною для Закарпаття. Отримані результати епідеміологічно-поведінкового дослідження дають підстави говорити про необхідність проведення репрезентативних досліджень в середовищі трудових мігрантів області з метою визначення як оціночних рівнів поширеності ВІЛ-інфекції, так і поведінкових особливостей представників даної групи населення. Отримані результати можуть бути використані при плануванні і розробці програм та заходів щодо профілактики поширення ВІЛ-інфекції в середовищі як трудових мігрантів і їх найближчого оточення, так і поширення ВІЛ статевим шляхом серед загального населення краю.